Flip Masselman

Philippus (Flip) Wilhelmus Masselman is geboren op 14 maart 1917 in Amsterdam. Hij was de zoon van Antonius Hendricus Masselman en Elise Hermanna Vink. Zijn ouders trouwden op 21 september 1910 in Amsterdam. Hij had een tweelingbroer Joseph Masselman. Het gezin verhuisde in 1929 van Amsterdam naar Zeist.

Groep 1 Bisongroep werd in Zeist opgericht op 21 april 1911 als Afdeling Zeist. De groep draagt een groene das. In 1916 werd door prins Hendrik de eerste vlag uitgereikt. De groep nam deel aan de 5e Wereld Jamboree in Vogelenzang. In 1932 begon bij de groep de Koning Arthur stam. De groep had een clubgebouw in het bos aan de prof. Lorentzlaan tegenover de Socrateslaan. In het begin van de dertiger jaren werd Flip in Zeist lid van de Bisongroep. Hij nam met zijn groep deel aan het Nationaal Kamp 1932 in Wassenaar. Samen met Andries Stemerding werd hij voortrekker.

Toen zijn ouders in 1935 naar Soest verhuisden, startte hij daar een nieuw groep die helemaal bestond uit jongens die nog niet eerder scout geweest waren. Hij werd op 12 oktober 1938 geïnstalleerd als hopman van de Paltz scouts. Eigenlijk was hij te jong voor deze functie. In juli 1939 ontving hij zijn erkenning. Vlak daarna werd hij gemobiliseerd en kon minder aanwezig zijn bij de groep. Hij zat als marinier op Walcheren en later op Terschelling bij de marine kustwacht. In maart 1940 werd het clubhuis van de Paltz Scouts geopend en Masselman liet zich daar vertegenwoordigen door hopman G. Maris van groep 4, de dr. Van Hoogenhuyzegroep in Utrecht.

Flip werd aan het begin van de oorlog regelmatig benaderd om leiding te geven aan de Jeugdstorm maar hij weigerde dat. Door de NSB werd hierbij gedreigd met concentratiekampen. Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 gingen de leden nog een tijdje ondergronds verder, tot het te gevaarlijk werd.

Het illegale blad *Vrij Nederland* inspireerde Masselman in 1940 tot het oprichten van een paramilitaire organisatie, die hij de *Nederlandse Oranje Vrijschaar De Leeuwen-Garde* noemde en waarvan hij zelf als 'commandeur' de leiding nam. Bij de groep sluit ook zijn vriend, collega-marinier en oud-scout bij de Bisons Andries Stemerding uit Soesterberg. Andries is in Rotterdam brandweerman bij het Gerechtshof. Verzetsdaden van de Garde waren vooral spionage en sabotage door brandbom aanslagen op de Duitse schepen in de Rotterdamse havens. De Leeuwen-Garde was voornamelijk een Rotterdamse organisatie en in mindere mate een Arnhemse. In totaal had De Leeuwengarde hooguit ongeveer 100 leden.

Op 21 augustus 1941 werd Flip als gevolg van verraad, nota bene door een familielid dat lid van de NSB was, gearresteerd. Hij heeft zich in Duitse gevangenschap en tijdens martelende verhoren zo moedig gedragen dat hij de Leeuwen-Garde buiten schot kon houden. Later kreeg de bezetter toch meer greep op het verzet en werd de Leeuwen-Garde opgerold. Na een tijd in het Huis van bewaring in Amsterdam verblijft Flip de eerste periode van zijn gevangenschap in het Oranjehotel in Scheveningen. Op 17 juli 1942 werd hij overgebracht naar Kamp Amersfoort. Hij verbleef er in block 3C, onder kampnummer 676. Hij zat ook nog een tijdje in het Huis van Bewaring aan de Gansstraat in Utrecht en daar vond van 16 tot en met 27 november 1942 het proces tegen de groep plaats. Bij 11 personen was er onvoldoende grond voor een veroordeling maar ze werden wel als Nacht und Nebel gevangene op transport naar Duitsland gezet. Tegen 21 personen werd op 27 november 1942 de doodstraf uitgesproken, wegens sabotage, spionage, hulpverlening aan de vijand en verboden wapenbezit. Uiteindelijk kregen acht van hen op 21 december 1942 gratie. Ze werden veroordeeld tot 15 jaar tuchthuis. De overige 13, onder wie Flip en Andries, werden op 29 december 1942 op de Leusderhei gefusilleerd en in een massagraf begraven.

Algemeene kennisgeving

De herbegrafenis van onze innig geliefde Zoon, Broer en Neef

Philippus Wilhelmus Masselman

en van zijn beste Vriend en trouwe medewerker

André Stemerding

beiden gefusilleerd te Amersfoort 29 Dec. 1942, zal plaats vinden 10 Dec. a.s. ± 12.30 uur op de Nwe Alg. Begraafplaats te Zeist.

Fam. Masselman
Fam. Stemerding

Na de oorlog werd Flip Masselman samen met Andries in Zeist herbegraven, waar zijn graf werd voorzien van een Scoutinglelie als herinnering aan de belangrijke rol die hij met name in Zeist en Soest binnen Scouting had gespeeld. Het graf van Scoutingvriend en mede gardist Andries ligt naast hem.

Toen na de oorlog ook Scouting weer begon, kreeg zijn oude groep in Soest ter ere van hem de naam Hopman Masselman Groep. De 25+ stam van de groep kreeg de naam Leeuwengardestam, naar de verzetsgroep van Flip. Door het succes van Scouting wordt de groep gesplitst en het afgesplitste deel gaat de vooroorlogse naam Paltzgroep gebruiken. In 1970 fuseerde deze groep met de waterscoutinggroep Eemgeuzen tot waterscoutinggroep Paltz-Eemgeuzen.

Flip Masselman, Dick Folmer, Andries Stemerding en Willem Oltmans waren (oud) scouts bij de Bisongroep die actief waren in het verzet.

Meer informatie

Philippus Wilhelmus Masselman (oorlogsgravenstichting.nl)
Philippus Wilhelmus Masselman | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Philippus Wilhelmus Masselman | Digitaal Namenmonument Oranjehotel
Dhr. M.J.W. Huijbers uit Geldermalsen - Oorlogsslachtoffers Betuwe-West (oorlogsslachtofferswestbetuwe.nl)
Scouting Hopman Masselman Groep
Verdwenen Soest
Familieboek van Elisa en "De Leeuwengarde"
Familieboek van Elisa en "De Leeuwengarde"
Archieven.nl - 1. Erelijst Verzet (NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies)
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no. 2, 1939 » 1939-02 - Pag. 27 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no. 7, 1939 » 1939-07 - Pag. 32 | Delpher
Home - Netwerk Oorlogsbronnen
Geef gevangenen een gezicht
Groepsfoto Nationaal Kamp 1932. Flip Masselman is nr. 15. Prive bezit.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.